

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ХІРУРГІЇ №3

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Медсестринство»
«28» серпня 2024р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради міжнародного
факультету
Протокол від 28 серпня 2024р. № 1

СИЛАБУС

«Медсестринство в хірургії з клінічною практикою»

(назва навчальної дисципліни) (дисципліна нормативна)

освітньо-професійний рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	223 «Медсестринство»
спеціалізація	223.01 Медсестринство
кваліфікація освітня	бакалавр медсестринства
кваліфікація професійна	сестра медична/брат медичний
освітньо-професійна програма	Медсестринство
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення	II-III курс 3-6 семестр
навчальної дисципліни	

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри

хірургії №3

Протокол від 28 серпня 2024 № 1

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Челішвілі Анатолій Леонідович, к.мед.н., доцент Доцент Драбовський Віталій Сергійович к.мед.н. Асистент Кербаж Нізар Ріда
Профайл викладача (викладачів)	https://surgery-three.pdmu.edu.ua/
Контактний телефон	+380503050534, +380668968998; +380509607333
E-mail:	surgery3@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://surgery-three.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни «Медсестринство в хірургії з клінічною практикою» відводиться

Кількість кредитів / годин – 15 кредитів/450 із них:

Клінічна практика – 90 (6 год. – практичні, 84 – самостійна робота)

Лекції (год.) - 48

Практичні (год.) - 144

Самостійна робота (год) – 168

Вид контролю: підсумковий модульний контроль, іспит

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності, Статуту, положень ПДМУ. Студенти зобов'язані відвідувати всі аудиторні заняття (лекції та практичні заняття) та обов'язково пройти практику.

Кафедра хірургії №3 розташована на базі хірургічного відділення 1 міської клінічної лікарні за адресою: м. Полтава вул. Олеса Гончара 27а.

Здобувачі освіти приходять на заняття згідно розкладу. Запізнення на заняття не допускається. Заняття проводяться без перерви. У приміщенні лікарні розташована гардеробна, де студенти переодягаються. Під час перебування студенти на кафедрі повинні дотримуватися професійного дрес-коду, який передбачає медичну форму — халат і медичну шапочку, бажано білого кольору, бездоганно чисті, випрасувані. Обов'язковою є наявність змінного взуття. У приміщенні кафедри не допускається носіння головних уборів. Забороняється носіння медичної форми під верхнім одягом та поза зоною клінічної бази. Дотримання вказаного дрес-коду забезпечується на основі морального самоконтролю кожного студента. Правила поведінки на заняттях передбачають активну участь студента, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів на час заняття.

У відділенні повинні дотримуватись соціальних норм поведінки, етики та деонтології: не бігати, голосно не говорити, бути чемними тощо.

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і студенти діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті

Правил внутрішнього розпорядку для учасників освітнього процесу Полтавського державного медичного університету

Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті

Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету

Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти Полтавського державного медичного університету

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Положення про атестацію здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ПДМУ

Положення про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу Полтавського державного медичного університету

Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету.

Положення щодо врегулювання питань академічної мобільності учасників освітнього процесу ПДМУ.

Положення про внутрішню академічну мобільність в ПДМУ.

<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітня компонента «Медсестринство в хірургії з клінічною практикою» базовою і відноситься до фахової підготовки здобувача вищої освіти спеціальності «Медсестринство», включає питання про найважливіші досягнення хірургії. Вивчення дисципліни має важливе значення для майбутніх бакалаврів медсестринства, оскільки саме вони повинні вміти надавати високо кваліфіковану долікарську медичну допомогу хворим, вміти виконувати медичні маніпуляції з діагностичною та лікувальною метою, користуватися медичною апаратурою, проводити лікувально-профілактичні заходи. Крім теоретичної і практичної професійної підготовки значна увага приділяється також формуванню особистості медичного працівника, де важливе значення має культура спілкування, етика поведінки, психологічна готовність до роботи з хворими.

Вагове значення надається поглибленому вивченню обстеженню та оцінки стану здоров'я людини шляхом поєднання професійних знань, вмінь та навичок діагностики, моніторингу стану здоров'я, з метою забезпечення теоретичної та практичної підготовки бакалаврів за спеціальністю. Під час навчання студент повинен досягнути високого рівня теоретичної і професійної

підготовки, оволодіти практичними навичками з обстеження, діагностики та встановлення медсестринських діагнозів.

Вивчення навчальної дисципліни **«Медсестринство в хірургії з клінічною практикою»** здійснюється студентами на II та III курсах.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити «Медсестринство в хірургії з клінічною практикою» як навчальна дисципліна

- ґрунтується на попередньому вивченні студентами таких дисциплін: «Анатомія та фізіологія людини», «Основи патології» «Основи медичної мікробіології», «Основи медсестринства з практичним курсом»

- інтегрується з наступними клінічними дисциплінами:

«Анестезіологія та інтенсивна терапія», «Основи фармакології та медична рецептура», «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини», «Інструментальні методи функціональної діагностики, лабораторні дослідження», «Медсестринство в акушерстві та гінекології», «Медсестринство в онкології», «Медсестринство в сімейній, паліативній та хоспісній медицині», є передумовою вивчення дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни **«Медсестринство в хірургії з клінічною практикою»** є: формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей у сфері хірургічного медсестринства; засвоєння теоретичних знань про основні хірургічні захворювання, методи їх діагностики та лікування; набуття практичних навичок догляду за пацієнтами у передопераційному та післяопераційному періодах; оволодіння методами профілактики та лікування хірургічних інфекційних ускладнень; формування умінь застосовувати медсестринський процес у хірургії (діагностика, планування, реалізація та оцінка догляду); розвиток навичок роботи в мультидисциплінарній команді та професійної комунікації з пацієнтами; виховання відповідальності, етичних та деонтологічних принципів у діяльності медичної сестри; забезпечення готовності до самостійної клінічної практики та прийняття рішень у невідкладних ситуаціях.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- поглибити знання медичних сестер-бакалаврів із дисципліни;
- навчити майбутніх спеціалістів уміння обстежувати, діагностувати та визначати стан здоров'я у хворих з найбільш поширеною хірургічною патологією, надавати першу допомогу та проводити лікування згідно з протоколами;
- здійснювати кваліфікований індивідуальний догляд за хворими із хірургічними захворюваннями;

- участь в організації, проведенні лікувально-профілактичної роботи та реабілітаційних заходах з оздоровлення хворих;
- виховувати високі професійні якості етики та деонтології.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні (фахові), матриця компетентностей).

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття компетентностей:

– **інтегральна:** Бакалавр з медсестринства здатний вирішувати практичні проблеми і задачі діяльності у галузі охорони здоров'я із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук в умовах комплексності та невизначеності

– **загальні:**

ЗК 02.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

– **спеціальні (фахові, предметні):**

СК.02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

СК.03. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

СК.04. Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК.05. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.

СК.06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК.07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

СК.14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані (за списком 1).

ПРН 2. Проводити діагностику згідно спеціалізації І5.01 Медсестринство: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.

ПРН 3. Планувати медсестринські втручання.

ПРН 11. Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта (за списком 4).

ПРН 12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму (за списком 5).

ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби (за списком 7).

ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій (за списком 10).

Результати навчання для дисципліни: по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати: принципи асептики та антисептики; класифікацію хірургічних втручань; особливості догляду за пацієнтами у перед- та післяопераційний період; симптоматику та перебіг основних хірургічних захворювань; методи діагностики та лікування, що застосовуються у хірургії; алгоритми дій при невідкладних станах (шок, кровотеча, травми), техніку виконання перев'язок, обробки ран, накладання пов'язок; правила підготовки пацієнта до операції; методи контролю життєвих показників та ведення медичної документації; формулювання медсестринських діагнозів; складання індивідуального плану догляду; оцінку ефективності проведених заходів; принципи професійної комунікації з пацієнтами та колегами; основи медичної деонтології та етики; психологічні аспекти роботи з хірургічними хворими.

вміти: організовувати робоче місце медичної сестри у хірургічному відділенні; здійснювати догляд за пацієнтами у передопераційний та післяопераційний періоди; забезпечувати дотримання правил асептики та антисептики; виконувати перев'язки, обробку післяопераційних ран, накладання пов'язок; здійснювати катетеризацію, постановку клізм, контроль дренажів; проводити вимірювання та моніторинг життєвих показників (АТ,

пульс, температура, сатурація); надавати першу медичну допомогу при кровотечах, травмах, шоку; діяти за алгоритмами при зупинці серця та дихання (СЛР); взаємодіяти з лікарем у критичних ситуаціях; формулювати медсестринські діагнози відповідно до стану пацієнта; складати індивідуальний план догляду; оцінювати ефективність проведених заходів та коригувати план; вести медичну документацію відповідно до стандартів; здійснювати професійну комунікацію з пацієнтами, їхніми родичами та колегами; дотримуватися принципів медичної етики та деонтології.

Мета клінічної практики – узагальнення та вдосконалення здобутих теоретичних знань, практичних умінь та навичок, формування спеціальних професійних знань, вмінь їх практичного застосування, оволодіння студентами сучасними методами, принципами надання медичної допомоги хворим; формування у них на базі одержаних знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, оволодіння професійним досвідом, виховання потреби систематично поновлювати свої знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати отримані знання в практичній діяльності; вивчення гігієнічних, профілактичних та лікувальних заходів, які входять до компетенції середнього медичного персоналу і застосовуються для створення комфортних умов перебування хворого у медичному закладі, сприяння якнайшвидшому одужанню пацієнта, запобігання розвитку ускладнень.

Основними завданнями клінічної практики є:

- оволодіння студентами основними знаннями щодо обов'язків середнього медичного персоналу в хірургічних відділеннях стаціонару.
- набуття основних практичних навичок медичної сестри хірургічних відділень стаціонару.
- Поглиблення теоретичних знань, необхідних для організації комфортних умов перебування хворого у стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування.
- Формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворими та їх родинами.

Робота здобувачів вищої освіти у відділеннях регламентується посадовими обов'язками на кожному робочому місці і повинна бути спрямована на самостійне виконання обов'язкових практичних навичок, здійснення медсестринського процесу у відділеннях хірургічного стаціонару.

Тематичний план лекцій із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Медсестринство в загальній хірургії		
1	Вступ. Поняття про хірургію і хірургічні захворювання. Розвиток хірургії. Хірургічна служба в Україні. Ознайомлення з роботою хірургічного відділення.	2

	1. Визначення поняття «хірургія» як галузі медицини. 2. Основні завдання та напрями сучасної хірургії. 3. Поняття про хірургічні захворювання та їх класифікація. 4. Історичні етапи розвитку хірургії в світі та Україні. 5. Внесок видатних українських і світових хірургів у розвиток науки. 6. Організація хірургічної служби в Україні: структура та рівні надання допомоги. 7. Особливості роботи хірургічного відділення лікарні. 8. Обов'язки та функції лікаря-хірурга і медичної сестри у відділенні. 9. Правила внутрішнього розпорядку та дотримання санітарно-епідемічного режиму. 10. Значення командної роботи та міждисциплінарної взаємодії у хірургічній практиці.	
2	Основні принципи надання хірургічної допомоги, правові аспекти. Особливості організації роботи медичних сестер в загально хірургічних та спеціалізованих хірургічних відділеннях. 1. Поняття та мета хірургічної допомоги. 2. Основні принципи надання хірургічної допомоги (своєчасність, комплексність, безперервність, індивідуальний підхід). 3. Етапи надання хірургічної допомоги (допомога на догоспітальному, стаціонарному та спеціалізованому рівнях). 4. Правові аспекти діяльності хірургічної служби (законодавча база, права та обов'язки медичних працівників). 5. Медико-правові питання інформованої згоди пацієнта на хірургічне втручання. 6. Організація роботи медичних сестер у загальнохірургічному відділенні. 7. Обов'язки медичної сестри у передопераційному періоді. 8. Обов'язки медичної сестри у післяопераційному періоді. 9. Особливості роботи медичних сестер у спеціалізованих хірургічних відділеннях (онкохірургія, травматологія, кардіохірургія тощо). 10. Значення командної роботи та професійної етики у діяльності медичної сестри хірургічного профілю.	2
3	Асептика, види асептики, їх дія та застосування. 1. Поняття асептики та її значення в хірургії. 2. Історичний розвиток асептики та внесок видатних учених. 3. Основні принципи асептики. 4. Види асептики (загальна, спеціальна, операційна). 5. Методи забезпечення асептики у хірургічному відділенні. 6. Асептика при підготовці операційного поля та рук хірурга.	2

	7. Асептика при стерилізації інструментів, матеріалів та обладнання. 8. Асептика у догляді за післяопераційними пацієнтами. 9. Порухення правил асептики та їх наслідки. 10. Взаємозв'язок асептики та антисептики у профілактиці інфекцій.	
4	Антисептика. Види антисептики. Основні групи антисептиків, їх дія та застосування. 1. Поняття антисептики 2. Мета антисептики 3. Класифікація антисептики (види) 4. Принципи застосування антисептики 5. Основні групи хімічних антисептиків 6. Механізм дії антисептиків 7. Застосування антисептиків у хірургії 8. Побічні ефекти та обмеження 9. Сучасні тенденції в антисептиці 10. Взаємозв'язок антисептики з асептикою	
5	Хірургічна операція 1. Поняття хірургічної операції та її значення в медицині. 2. Класифікація хірургічних операцій (планові, ургентні, радикальні, паліативні тощо). 3. Основні етапи хірургічної операції (передопераційний, операційний, післяопераційний). 4. Підготовка пацієнта до операції (медична, психологічна, організаційна). 5. Підготовка операційної та інструментарію. 6. Роль хірурга, анестезіолога та медичної сестри під час операції. 7. Асептика та антисептика в операційній. 8. Види анестезії та їх застосування при операціях. 9. Можливі ускладнення під час та після операції, принципи їх профілактики.	2
6	Десмургія, види та засоби іммобілізації. 1. Поняття десмургії та її значення в хірургії та травматології. 2. Історичний розвиток десмургії та сучасні тенденції. 3. Основні принципи накладання пов'язок. 4. Класифікація пов'язок (за призначенням, способом накладання, матеріалом). 5. Види пов'язок: прості, складні, спеціальні (гіпсові, клейові, апаратні). 6. Засоби іммобілізації: стандартні та імпровізовані. 7. Гіпсові пов'язки: показання, техніка накладання, догляд. 8. Шини та ортопедичні апарати: види, застосування у практиці.	2

	9. Правила іммобілізації при травмах та хірургічних втручаннях. 10. Роль медичної сестри у проведенні десмургії та контролі за станом пацієнта.	
7	Кровотеча, крововтрата. Переливання крові. Вчення про групи крові. Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях. 1. Визначення кровотечі, класифікація кровотеч. Причини кровотеч. 2. Клінічна картина гострої крововтрати; адаптаційні та компенсаторні механізми при крововтраті. Наслідки кровотечі. 3. Геморагічний шок: причини, патогенез, клінічний перебіг. 4. Особливості надання першої допомоги при різних видах кровотечі: тимчасова зупинка кровотечі. 5. Принципи лікування хворих з кровотечею: кінцева зупинка кровотечі, компенсація ОЦК. 6. Клінічна картина і перша допомога при окремих видах кровотеч - носовій, легеневій, шлунково-кишковій, матковій, внутрішньочеревній. 7. Поняття трансфузіології, трансфузійних середовищ.	2
8	Наркоз. Знеболення. Види знеболення. 1. Поняття наркозу та його значення в хірургії. 2. Визначення знеболення та його роль у медичній практиці. 3. Класифікація методів знеболення. 4. Загальний наркоз: поняття, етапи, показання. 5. Місцева анестезія: види, техніка виконання, показання. 6. Регіонарна анестезія: спинномозкова, епідуральна, провідникова. 7. Внутрішньовенна анестезія та її особливості. 8. Інгаляційна анестезія: препарати та методи застосування. 9. Побічні ефекти та ускладнення різних видів знеболення. 10. Роль медичної сестри у підготовці, проведенні та контролі пацієнта під час знеболення.	2
9	Знеболення у післяопераційному періоді. 1. Значення та мета післяопераційного знеболення 2. Оцінка інтенсивності болю у пацієнта 3. Фармакологічні методи знеболення 4. Регіонарні методи анальгезії 5. Нефармакологічні методи знеболення 6. Принципи мультимодальної анальгезії 7. Моніторинг ефективності та безпеки знеболення 8. Побічні ефекти та ускладнення знеболювальних засобів 9. Роль медичної сестри у контролі болю	
10	Реанімаційні заходи у хірургічних хворих. 1. Поняття та мета реанімаційних заходів 2. Оцінка стану пацієнта та визначення показань до реанімації 3. Забезпечення прохідності дихальних шляхів	2

	- Штучна вентиляція легень (СЛР, інтубація, апаратна вентиляція) - Відновлення та підтримка серцевої діяльності (масаж серця, дефібриляція) - Інфузійна терапія та корекція водно-електролітного балансу - Медикаментозна підтримка (адреналін, антиаритмічні, вазопресори) - Моніторинг життєво важливих функцій - Особливості реанімації у хірургічних хворих (кровотечі, шок, післяопераційні ускладнення)	
11	Рани. Ранова інфекція. Опіки. Відмороження. Електротравма - Визначення рани. Етіологія ран. - Класифікація ран - Діагностика ран. - Лікування ран - Принципи оперативного лікування ран. Види швів. - Визначення ПХО, методика проведення ПХО ран - Визначення поняття “опіки”. Опікова хвороба - Класифікація опіків за глибиною ураження - Методи визначення площі опікової поверхні. - Основні принципи лікування опіків. - Відмороження. Причини, діагностика. Сучасні принципи і методи оперативного лікування відморожень. - Електротравма.	
12	Мета і завдання медичної сестри при наданні першої допомоги при механічній травмі. Транспортна іммобілізація, її види, правила застосування. - Мета надання першої допомоги при механічній травмі. - Завдання медичної сестри при оцінці стану постраждалого. - Зупинка зовнішньої кровотечі та первинна обробка ран. - Забезпечення прохідності дихальних шляхів і підтримка життєвих функцій. - Знеболення та психологічна підтримка пацієнта. - Поняття транспортної іммобілізації та її значення. - Види транспортної іммобілізації (стандартна, імпровізована, комбінована). - Основні засоби іммобілізації (шини Крамера, Дітеріхса, пневматичні, вакуумні, підручні матеріали). - Правила накладання транспортної іммобілізації (фіксація двох суглобів, накладання поверх одягу, контроль кровообігу). - Роль медичної сестри у забезпеченні безпечного транспортування постраждалого.	2
13	Гострі інфекційні захворювання шкіри та підшкірної клітковини, лімфатичних вузлів та судин, потових залоз. Гнійні захворювання кісток. Гнійні захворювання пальців. Поняття про анаеробну інфекцію.	2

	1. Поняття та класифікація гострих інфекційних захворювань шкіри та підшкірної клітковини. 2. Основні клінічні форми: фурункул, карбункул, абсцес, флегмона. 3. Інфекційні ураження лімфатичних вузлів (гострий лімфаденіт) та судин (тромбофлебіт, лімфангіт). 4. Запальні процеси потових залоз (гідраденіт). 5. Гнійні захворювання кісток: остеомієліт, його форми та ускладнення. 6. Гнійні захворювання пальців: панарицій, пароніхія, тендовагініт. 7. Основні принципи діагностики та клінічні прояви гнійних інфекцій. 8. Методи лікування: консервативні та хірургічні (розтин, дренивання, антибіотикотерапія). 9. Поняття про анаеробну інфекцію, її особливості та небезпека (газова гангрена, правець).	
14	Загальні поняття про онкологію. Уявлення про пухлинний процес. Клінічні ознаки онкологічних захворювань, стадії, клінічні групи. Принципи діагностики в онкології. Принципи лікування онкологічних захворювань. 1. Що таке онкологія та яке її значення в сучасній медицині? (визначення, завдання, роль у системі охорони здоров'я) 2. Які особливості пухлинного процесу та чим він відрізняється від запального? (доброякісні vs злоякісні пухлини, механізми росту, метастазування) 3. Які основні клінічні ознаки онкологічних захворювань? (загальні симптоми, локальні прояви, синдроми) 4. Як класифікуються онкологічні захворювання за стадіями та клінічними групами? (TNM-система, групи диспансерного нагляду) 5. Які методи діагностики застосовуються в онкології? (лабораторні, інструментальні, морфологічні, онкомаркери) 6. Які принципи лікування онкологічних хворих та як обирається тактика терапії? (хірургічне, променеве, хіміотерапія, таргетна терапія, паліативна допомога)	2
Змістовий модуль 2. Медсестринство в спеціальній хірургії		
1	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці 1. основні причини розвитку синдрому порушення периферичного кровообігу та його клінічні прояви 2. Що таке змертвіння (некроз), його види існують та як вони класифікуються 3. фактори сприяють утворенню трофічних виразок і особливості їх клінічного перебігу 4. Що таке нориця (свищ), її види бувають та як відрізнити зовнішню від внутрішньої	2

	- методи діагностики застосовуються для виявлення порушень кровообігу, некрозу, виразок і нориць - принципи лікування трофічних виразок та хірургічної обробки некротичних тканин - Яка роль медичної сестри у догляді за пацієнтами з порушенням кровообігу, виразками та норицями	
2	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією - типи хірургічних інфекцій найчастіше зустрічаються у стаціонарній практиці (гнійні рани, післяопераційні ускладнення, флегмони, абсцеси) - фактори сприяють розвитку хірургічної інфекції у пацієнтів (імунодефіцит, недотримання асептики, наявність дренажів тощо) - ознаки свідчать про розвиток інфекційного процесу в післяопераційній рані (гіперемія, набряк, біль, гнійні виділення, підвищення температури) - труднощі виникають при догляді за пацієнтами з гнійними ураженнями (часті перев'язки, ризик поширення інфекції, психологічний стан хворого) - заходи профілактики інфекцій повинна здійснювати медична сестра (дотримання санітарно-гігієнічного режиму, контроль стерильності, обробка рук) - особливості догляду за пацієнтами з дренажами та відкритими ранами (контроль за відтоком, зміна пов'язок, антисептична обробка) - роль медичної сестри у моніторингу стану пацієнта та взаємодії з лікарем при виявленні ускладнень (своєчасне інформування, ведення документації, участь у лікувальному процесі)	2
3	Догляд за онкологічними хворими - особливості фізичного та психоемоційного стану онкологічного хворого слід враховувати при догляді - завдання медичної сестри в догляді за пацієнтами, що проходять хіміотерапію або променеву терапію - методи профілактики пролежнів та інфекцій застосовуються у догляді за онкологічними хворими - Як здійснюється контроль за болем у пацієнтів з онкологічними захворюваннями - принципи харчування та гігієни важливі для підтримки стану онкологічного хворого - Яка роль медичної сестри у паліативному догляді та підтримці якості життя пацієнта - етичні та психологічні аспекти слід враховувати при спілкуванні з онкологічним хворим та його родиною	2
4	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови - особливості анатомії голови слід враховувати при догляді за пацієнтами з її ушкодженнями - симптоми свідчать про наявність черепно-мозкової травми та потребують негайного медичного втручання - принципи догляду за хворими з травмами м'яких тканин голови (гематоми, рани, опіки)	2

	4. ускладнення можуть виникати при ушкодженнях голови та як їх попередити 5. Яка роль медичної сестри у спостереженні за свідомістю, диханням та неврологічним статусом пацієнта 6. заходи слід здійснювати для профілактики пролежнів та інфекцій у пацієнтів з важкими ушкодженнями голови 7. особливості догляду за пацієнтами після нейрохірургічного втручання	
5	Догляд за хворими травмами черевної порожнини та заочеревинного простору 1. ознаки свідчать про наявність травми органів черевної порожнини або заочеревинного простору (біль, напруження м'язів живота, симптоми внутрішньої кровотечі) 2. особливості догляду за пацієнтами з проникаючими та непроникаючими травмами живота (спостереження, підготовка до операції, контроль життєвих показників) 3. ускладнення можуть виникати при травмах черевної порожнини та як їх попередити (перитоніт, шок, кровотеча) 4. Яка роль медичної сестри у догляді за пацієнтом після оперативного втручання на органах черевної порожнини (перев'язки, контроль дренажів, догляд за раною) 5. особливості догляду за пацієнтами з ушкодженням органів заочеревинного простору (нирки, підшлункова залоза) (спостереження за діурезом, болем, ознаками внутрішньої кровотечі) 6. принципи харчування, гігієни та активізації пацієнта важливі в післятравматичному періоді (дієта, профілактика пролежнів, поступове розширення режиму)	2
6	Догляд за хворими із захворюваннями черевної порожнини та заочеревинного простору 1. найпоширеніші захворювання органів черевної порожнини та заочеревинного простору потребують хірургічного лікування (апендицит, холецистит, панкреатит, кишкова непрохідність, ниркова коліка тощо) 2. симптоми свідчать про гостру патологію черевної порожнини та потребують негайного втручання (гострий біль, нудота, блювання, затримка газів і калу, напруження м'язів живота) 3. особливості догляду за пацієнтами з запальними захворюваннями органів черевної порожнини (спостереження за температурою, болем, апетитом, станом шкіри та слизових) 4. принципи догляду за пацієнтами після оперативного втручання на органах черевної порожнини (перев'язки, контроль дренажів, профілактика ускладнень, дієтотерапія) 5. особливості догляду за пацієнтами з патологією заочеревинного простору (нирки, підшлункова залоза) (контроль діурезу, болю, ознак внутрішньої кровотечі або інфекції) 6. Яка роль медичної сестри у забезпеченні гігієни, харчування та психологічної підтримки хворого з абдомінальною патологією (допомога з гігієною, підтримка режиму харчування, спілкування, зменшення тривожності)	2

7	Догляд за хворими із захворюваннями та травмами грудної клітки. 1. найпоширеніші захворювання та травми грудної клітки потребують хірургічного або консервативного лікування (пневмонія, плеврит, пневмоторакс, гемоторакс, переломи ребер тощо) 2. симптоми свідчать про ураження органів грудної клітки та потребують невідкладної допомоги (задишка, біль у грудях, кровохаркання, асиметрія дихання) 3. особливості догляду за пацієнтами з переломами ребер або травматичним пневмотораксом (знеболення, положення тіла, контроль дихання) 4. Яка роль медичної сестри у спостереженні за дренажною системою при плевральних пункціях або торакастомії (оцінка відтоку, герметичність системи, профілактика інфекцій) 5. методи профілактики ускладнень (пневмонії, гіпостатичних явищ) застосовуються у догляді за такими хворими (дихальна гімнастика, активізація, зміна положення тіла) 6. особливості психологічної підтримки пацієнтів із травмами грудної клітки та обмеженням дихальної функції	2
8	Догляд за хворими із захворюваннями та травмами черепа, хребта, органами сечостатевої системи 1. особливості догляду за пацієнтами з черепно-мозковими травмами та як здійснюється моніторинг неврологічного статусу 2. симптоми свідчать про ураження хребта та спинного мозку, і заходи безпеки слід дотримуватись при догляді 3. ускладнення можуть виникати при травмах хребта та як медична сестра може їх попередити (пролежні, порушення дихання, інфекції сечових шляхів) 4. принципи догляду за пацієнтами з захворюваннями органів сечостатевої системи (пієлонефрит, цистит, сечокам'яна хвороба) 5. особливості догляду за пацієнтами з катетером сечового міхура або нефростою 6. Яка роль медичної сестри у забезпеченні гігієни, контролі діурезу та профілактиці інфекцій у таких хворих 7. психологічні та етичні аспекти слід враховувати при догляді за пацієнтами з травмами та хронічними захворюваннями центральної нервової та сечостатевої системи	2
9	Догляд за хворими з онкологічними захворюваннями черевної порожнини та грудної клітки 1. особливості клінічного перебігу онкологічних захворювань органів черевної порожнини та грудної клітки слід враховувати при догляді 2. симптоми та ускладнення найчастіше виникають у пацієнтів з пухлинами шлунково-кишкового тракту та органів дихання 3. принципи догляду за пацієнтами після хірургічного втручання на органах черевної порожнини (резекція шлунка, колостома тощо) 4. особливості догляду за хворими після операцій на органах грудної клітки (плевректомія, пульмонектомія)	2

	5. роль медичної сестри у контролі болю, харчуванні, диханні та профілактиці ускладнень у таких пацієнтів 6. психологічні та етичні аспекти важливі у догляді за онкологічними хворими з ураженням внутрішніх органів	
10	Догляд за хворими із захворюваннями та травмами кінцівок. 1. найпоширеніші захворювання та травми кінцівок потребують медсестринського догляду (переломи, вивихи, остеомієліт, тромбофлебіт, гнійні процеси) 2. ознаки свідчать про порушення кровообігу або іннервації у травмованій кінцівці (біль, набряк, зміна кольору шкіри, зниження чутливості) 3. принципи догляду за пацієнтами з гіпсовими пов'язками, шинами або ортезами (контроль за циркуляцією, чистота, профілактика пролежнів) 4. особливості догляду за післяопераційними ранами на кінцівках (перев'язки, антисептика, спостереження за ознаками інфекції) 5. заходи профілактики тромбозу та контрактур слід здійснювати у догляді за такими хворими (активізація, ЛФК, еластичне бинтування) 6. Яка роль медичної сестри у забезпеченні гігієни, харчування та психологічної підтримки пацієнтів з травмами кінцівок	2
	Разом:	48

3. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Медсестринство в загальній хірургії

№	Тема (2 години)	Практичні
1	Вступ. Поняття про хірургію і хірургічні захворювання. Розвиток хірургії. Хірургічна служба в Україні. Ознайомлення з роботою хірургічного відділення. 1. Хірургія — розділ медицини, основним лікувальним засобом якого є хірургічні маніпуляції та операції. 2. Нарис з історії хірургії. Причини, які заважали розвитку хірургії. 3. Відкриття антисептики й асептики, знеболювання та груп крові. 4. Початок розвитку сучасної хірургії, диференціація хірургічних спеціальностей та становлення хірургії як науки. 5. М.І. Пирогов — видатний хірург, вчений-анатом, засновник військово-польової хірургії. 6. Визначні хірурги ХІХ—ХХ ст.: М.В. Скліфосовський, М.І.Пирогов, О.М.Бакулев, П.І. Дьяконов, С.П. Федоров, О.В.Вишневський, М.М.Петров, О. Караванов та ін. 7. Українська школа хірургів: В.О. Караваєв, О.П. Кримов, М.М. Дітеріхс, С.П. Коломнін, В.П. Філатов, О.О. Шалімов, М.М. Амосов та ін. 8. Місце хірургії в сучасній медицині. 9. Організація та структура хірургічної служби України, основні хірургічні заклади військової та цивільної медицини. 10. Діяльність фельдшера в забезпеченні населення хірургічною допомогою	2
2	Основні принципи надання хірургічної допомоги, правові аспекти. Особливості організації роботи медичних сестер в загальнохірургічних та спеціалізованих хірургічних відділеннях.	2

	1. Особливості організації роботи медичних сестер в загальнохірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях. 2. Медсестринський процес в хірургічних клініках. 3. Основні принципи медичної етики і деонтології в хірургічній клініці. 4. Структура хірургічної клініки. 5. Організація роботи приймального відділення хірургічного стаціонару 6. Особливості санітарної обробки хворих з хірургічною патологією в приймальному відділенні. 7. Особливості проведення антропометрії та термометрії хворого з гострою хірургічною патологією. 8. Основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення. Правила прибирання основних підрозділів хірургічного стаціонару 9. Особливості дотримання лікувально-охоронного режиму хірургічного відділення.	
3	Обстеження пацієнта медичною сестрою. 1. Основні етапи медсестринської діагностики 2. Методика обстеження пацієнта. суб'єктивні, об'єктивні, додаткові та інструментальні методи обстеження пацієнта. 3. Загальне уявлення про додаткові методи обстеження пацієнта. 4. Загальне уявлення про інструментальні методи обстеження пацієнта. 5. Підготовку пацієнта до додаткових методів дослідження 6. Підготовку пацієнта до інструментальних методів дослідження	2
4	Асептика, види асептики, їх дія та застосування. 1. Відкриття антисептики й асептики 2. Асептика — комплексна система профілактичних і лікувальних засобів у боротьбі з інфекційними ускладненнями та захворюваннями. 3. Санітарно-гігієнічні й протиепідемічні заходи для поліпшення медичної допомоги хворим та ураженим з гнійними захворюваннями; їхня профілактика згідно з діючими наказами. 4. Основні принципи асептики: стерилізація та ізоляція. 5. Основні Методи асептики: механічний, фізичний, хімічний, біологічний, комбінований. 6. Контроль параметрів режимів стерилізації 7. Профілактика повітряної, краплинної, контактної та імплантаційної інфекції.	2
5	Ендогенна та екзогенна інфекція. Організація хірургічного відділення. Вимоги до перев'язувального матеріалу і його приготування. Підготовка до стерилізації. Укладання в бікси. Перед стерилізаційна підготовка. Контроль перед стерилізаційної обробки. 1. Поняття про екзогенну та ендогенну інфекцію. 2. Організація роботи хірургічного відділення. 3. Поняття про хірургічну інфекцію. 4. Основні методи та заходи профілактики хірургічної інфекції. 5. Основні етапи лікування хірургічної інфекції. 6. Роль мікрофлори, наявності вхідних воріт і стану макроорганізму для розвитку гнійної інфекції. Екзогенна та ендогенна хірургічна інфекція 7. Поняття про внутрішньолікарняну інфекцію, її профілактика 8. Вимоги до перев'язувального матеріалу і його приготування. 9. Передстерилізаційна підготовка. 10. Контроль передстерилізаційної підготовки. 11. Підготовка інструментарію та матеріалу до стерелізації.	2

	12.Методика закладання матеріалу в бікси.	
6	Види стерилізації, будова парового стерилізатора і режим роботи. Наказ 720. Контроль стерильності та стерилізації. 1. Фізичні та хімічні методи стерилізації. 2. Термічні засоби: пастеризація, паровий тасухо повітряний методи, обпалювання і прожарювання. 3.Будова парового стерилізатора. 4.основні режими роботи парового стерелізатора. 5. Перед стерилізаційна підготовка. 6. Контроль перед стерилізаційної обробки. 7.Методи контролю стерилізаційної обробки інструментарію та матеріалу. 8. Променева, газова стерилізація	2
7	Стерилізація шовного матеріалу, інструментів, операційної білизни, перев'язувального матеріалу. 1. Фізичні та хімічні методи стерилізації. 2. Термічні засоби: пастеризація, паровий та сухо повітряний методи, обпалювання і прожарювання. 4. Стерилізація шовного матеріалу, основні вимоги до шовного матеріалу, види шовного матеріалу. 5. Стерилізація інструментів, операційної білизни, перев'язувального матеріалу. 5. Підготовка до стерилізації. Укладання в бікси 6. Перед стерилізаційна підготовка. 7. Контроль перед стерилізаційної обробки. 8. Профілактика імплантатійної інфекції.	2
8	Підготовка рук хірурга та операційного поля до операції. Самостійне надягання стерильного халата, маски, рукавичок та знімання використаного одягу і рукавичок. 1. Підготовка рук операційної бригади перед операцією 2. Організація обробки рук хірурга 3. Алгоритм обробки рук хірурга 4. Хірургічна антисептика рук 5. Догляд за шкірою рук - важливий етап обробки рук хірурга 6. Підготовка операційного поля до операції 7. Антисептики для обробки шкіри операційного поля 8. Основні методи та правила надягання стерильної білизни.	2
9	Антисептика. Види антисептики. Основні групи антисептиків, їх дія та застосування. Проби на введення антибіотиків. Підсумкове заняття. 1.Відкриття антисептики й асептики. 2. Антисептика — комплексний метод знищення інфекції в рані та організмі людини 3 Види антисептики 4. основні групи хімічних речовин. 5. способи застосування антисептичних хімічних речовин. 3. Історія виникнення, розвитку антибактеріальних засобів. 4. Основні групи антибактеріальних засобів. 5. Бактерицидна та бактеріостатична дія антибактеріальних засобів. 6. Правила проведення проби на антибактеріальний засіб.	2

	7. Скарифікаційний метод та метод папули при проведенні проби антибактеріального засобу 8. Трамбування проб при визначенні гіперчутливості до антибактеріального засобу та оформлення відповідної документації. 9. Забезпечення режиму асептики, антисептики на етапах хірургічної допомоги.	
10	Поняття про кровотечу та крововтрату. Класифікація. Клінічна картина кровотечі. Оцінка тяжкості кровотечі. Шоковий індекс. 1. Поняття про кровотечу та крововтрату 2. Класифікація крововтрати. 3. Поняття про геморагічний шок. 4. Класифікація геморагічного шоку та основні критерії оцінки. 3. Класифікація кровотеч за причиною, зв'язком з навколишнім середовищем, наявністю проявів, часом виникнення, об'ємом крововтрати та за повторюваністю. 4. Клінічна картина при гострій кровотечі. 5. Основні методи визначення ступеню крововтрати. 6. Методика надання першої медичної допомоги в залежності від ступеня крововтрати. 7. Синдром гострої анемії, геморагічний шок, клінічні та лабораторні критерії оцінки крововтрати, клінічні ознаки кровотечі з легень та травного каналу. 8. Тактика фельдшера щодо гематом та крововиливів 9. Лабораторні й спеціальні методи діагностики кровотечі.	2
11	Принципи транспортування та госпіталізації хворих з кровотечею. Методи тимчасової зупинки кровотечі Ознайомлення з методами кінцевої зупинки кровотечі в перев'язочній, операційній. 1. Основні принципи транспортування хворих з кровотечею. 2. Положення хворого з гострою кровотечею при транспортуванні. 3. Методи кінцевої зупинки кровотеч. 4. Основні критерії оцінки зовнішньої кровотечі. 5. Основні показання для застосування кінцевої зупинки кровотечі. 6. Перев'язування, перетискання судин у рані, зшивання судин та інші методи зупинки кровотечі. 7. Механізм самостійного припинення кровотечі. 8. Тимчасова й остаточна зупинка кровотечі: фізичні, хімічні, біологічні і механічні методи. 9. Перша допомога під час зовнішніх і внутрішніх кровотеч на етапах надання медичної допомоги 10. Особливості інтенсивної терапії і догляду за хворими в умовах стаціонарного лікування.	2
12	Переливання крові. Поняття про групу крові та резус фактор, методика їх визначення. Заповнення системи для переливання крові. Донорство. Види переливання крові. 1. Правові аспекти гемотрансфузій. 2. Шляхи введення інфузійних речовин. 3. Алгоритм заходів з проведення гемотрансфузій. 4. Поділ груп крові за системою АВ0 та системою резус. 5. Визначення груп крові за допомогою стандартних сироваток та цоліклонів анти-А і анти-В реагентів. 6. Методи й техніка гемотрансфузій. 7. Донорство та його джерела.	2

	8. Необхідність обстеження донорів на вірусний гепатит, СНІД, сифіліс.	
13	Показання та протипоказання до переливання крові. Заготовка крові та її консервування. Ознаки придатності консервованої крові для переливання. Підготовка хворого до переливання крові. Ведення хворого під час та після переливання крові. Заповнення необхідної документації. 1. Показання, протипоказання до переливання крові та її компонентів. 2. Підготовка хворого до переливання крові. Основні методи проведення відповідності крові донора та реципієнта. 3. Поняття про реакцію гемаглютинації при проведенні проб на сумісність 4. Умови зберігання крові, визначення якості крові та препаратів крові. 5. Необхідні проби на сумісність еритроцитної маси донора й реципієнта. 6. Показання до проведення біологічної проби та аспекти проведення даної проби. 7. Догляд за хворими під час і після гемотрансфузії, лабораторний контроль. 8. Заповнення відповідної документації після гемотрансфузії.	2
14	Помилки, небезпеки і ускладнення при переливанні крові (гемотрансфузійний шок, посттрансфузійна реакція). Надання першої невідкладної медичної допомоги. 1. Помилки під час переливання препаратів крові. 2. Ускладнення в разі переливання кровозамінників 3. Поняття про гемотрансфузійний шок, посттрансфузійна реакція 4. Гемотрансфузійний шок. Класифікація. Оцінка ступеня тяжкості. 5. Клінічна картина гемотрансфузійного шоку. 6. Перша медична допомога при гемотрансфузійному шоці.	2
15	Компоненти крові. Препарати крові. Плазмозамінники та їх зберігання та застосування. Підсумкове заняття. 1. Компоненти й препарати крові, їхнє клінічне застосування. 2. Показання до застосування компонентів крові. 3. Протипоказання до застосування препаратів крові та плазмозамінників. 4. Вимоги до зберігання препаратів крові та кровозамінників. Поняття про холодний режим. 5. Кровозамінники та гемокоректори 6. Класифікація розчинів за групами. Поняття про колоїдні та кристалоїдні розчини. 7. Документація при гемотрансфузіях.	2
16	Поняття про біль і знеболювання. Історія знеболювання. Анестезіологія. Поняття про загальне і місцеве знеболювання. Теорії наркозу. Види наркозу. Поняття про сучасну багатокомпонентну анестезію. 1. Поняття про біль і знеболювання, про загальне і місцеве знеболювання. 2. Короткий нарис з історії знеболювання. 3. Теорії механізму виникнення наркозу 4. Поняття про премедикацію. 5. Види наркозу залежно від шляхів введення наркотичної речовини. 6. Поняття про сучасну багатокомпонентну анестезію.	2
17	Основні речовини для проведення наркозу. Апаратура для наркозу та анестезіологічні інструменти. Підготовка хворих до анестезії,	2

	премедикація. Клінічний перебіг наркозу та його стадії, можливі ускладнення. Тактика в разі ускладнень, їхня профілактика. Неінгаляційний наркоз, його різновиди, переваги та недоліки. 1. Основні речовини для проведення наркозу 2. Штучна гіпотермія. 3. Підготовка хворих до анестезії, премедикація. 4. Клінічний перебіг наркозу та його стадії, можливі ускладнення. 5. Тактика в разі ускладнень, профілактика їх. 6. Неінгаляційний наркоз, його різновиди, переваги та недоліки. 7. Участь фельдшера в оформленні медичної документації із загального знеболювання.	
18	Місцеве знеболювання, механізм і види місцевої анестезії. Найпоширеніші анестезувальні засоби. Показання і протипоказання до проведення місцевої анестезії. Оснащення і техніка інфільтраційної, провідникової за методом Лукашевича-Оберста, внутрішньокісткової, внутрішньовенної та місцевої анестезії за методом О.В.Вишневського. Спинномозкова і перидуральна анестезія. 1. Місцеве знеболювання, механізм і види місцевої анестезії. 2. Найпоширеніші анестезуючі засоби. 3. Показання й протипоказання до проведення місцевої анестезії. 4. Оснащення й техніка інфільтраційної, провідникової за Лукашевичем-Оберстом, внутрішньокісткової, внутрішньовенної та місцевої анестезії за Вишневським. 5. Спинномозкова і перидуральна анестезія. 6. Техніка проведення, протипоказання, можливі ускладнення, профілактика	2
19	Новокаїнова блокада, її різновиди і показання до проведення. Можливості анестезіологічного забезпечення на різних етапах надання хірургічної допомоги. Участь медичної сестри в проведенні місцевої анестезії. Можливі ускладнення, профілактика місцевої анестезії. 1. Новокаїнова блокада, її різновиди й показання до проведення. 2. Можливості анестезіологічного забезпечення на різних етапах надання хірургічної допомоги. 3. Участь фельдшера в проведенні місцевої анестезії. 4. Ускладнення місцевої анестезії. 5. Реакції гіперчутливості як ускладнення місцевої анестезії. 6. Методика проведення проб гіперчутливості до анестетичних розчинів. 7. Скарифікаційний метод та метод папули, для визначення реакції гіперчутливості. 8. Надання першої медичної допомоги при ускладненні проведення місцевої анестезії.	2
20	Поняття про пов'язку та перев'язку. Види пов'язок. Основні перев'язувальні засоби та матеріали. Транспортна і лікувальна іммобілізація. М'які пов'язки: бинтові, клейові, косинкові, пращоподібні та пов'язки з підручних матеріалів. Правила бинтування. 1. Відмінності пов'язки та перев'язки. 2. Класифікація пов'язок (м'які - бинтові, клейові, косинкові, пращоподібні та пов'язки з підручних матеріалів; жорсткі) 3. Основні принципи іммобілізації кінцівок при різних пошкодженнях.	2

	4. Правила транспортування хворих (залежно від тяжкості стану та ушкоджень) з іммобілізованими кінцівками. 5. Основні правила бинтування та накладання пов'язок. 6. Застосування абсорбуючих пов'язок. 7. Застосування гелевих, желатинових, срібловмісних пов'язок.	
21	Техніки накладання м'яких пов'язок: на голову й шию, грудну клітку і плечовий суглоб. Техніки накладання м'яких пов'язок: на ділянку живота і таза, верхню та нижню кінцівки. 1. Поняття про десмургію. 2. Особливості накладання м'яких пов'язок залежно від локалізації (на голову, шию, грудну клітку, плечовий суглоб). 3. Основні принципи накладання жорстких пов'язок (на живіт, таз, кінцівки) 4. Техніка здійснення перев'язки залежно від локалізації, матеріальне забезпечення.	2
22	Тверді пов'язки, різновиди й оснащення для їх накладання. Мета і принципи транспортної іммобілізації. Особливості використання штатних шинних комплектів. Особливості використання пневмошин. 1. Тверді пов'язки, класифікація і необхідне оснащення. 2. Мета і принцип транспортної іммобілізації 3. Особливості використання штатних комплектів. 4. Пневмошини.	2
23	Гіпсові пов'язки. Властивості та якість гіпсу. Види гіпсових пов'язок. Правила накладання гіпсових пов'язок. 1. Гіпс: властивості і якості. Особливості роботи з ним. 2. Класифікація гіпсових пов'язок. 3. Правила накладання гіпсових пов'язок	2
24	Поняття про хірургічну операцію та оперативну хірургію. Види хірургічних операцій. Вивчення хірургічних інструментів — загальних і спеціальних. Складання наборів інструментів для операцій. Сучасні загальні хірургічні інструменти: для розсікання і зшивання тканин, для захоплення і фіксації, для розширення рани, спинення кровотечі. Спеціальні інструменти для операцій на окремих органах. 1. Поняття про хірургічну операцію та оперативну хірургію. Види хірургічних операцій: залежно від терміновості, за методами видалення патологічного вогнища, реконструктивні та пластичні. 2. Сучасний загальний хірургічний інструментарій: для розсікання і зшивання тканин, для захоплення і фіксації, для розширення рани, спинення кровотечі. 3. Спеціальний інструментарій для операцій на окремих органах. 4. Елементи операцій: розсікання тканини, гемостаз, фіксація тканин, видалення патологічного вогнища, з'єднання та дренування рани 5. Вивчення хірургічного інструментарію — загального та спеціального. 6. Складання наборів інструментів для операцій на кістках, органах черевної та грудної порожнини, для трепанації черепа, трахеостомії, первинного хірургічного оброблення рани, скелетного витягання, венесекції	2

	7. Формування пакетів для тимчасових невідкладних оперативних втручань.	
25	Робота медичної сестри в чистій та гнійній перев'язувальних, операційній. 1. Правила та вимоги до роботи в операційній 2. Правила та вимоги до роботи в і перев'язочній 3. Участь у підготовці та відбиранні інструментів для операцій 4. Використання загального хірургічного інструментарію під час роботи в перев'язочній і догляду за хворими. 5. Техніка забору матеріалу для бак посіву з рани	2
26	Загальноклінічні методи обстеження хворих: знайомство з хворим, збирання анамнезу захворювання та життя, даних об'єктивного дослідження органів і систем, місць патологічного вогнища. Лабораторні та спеціальні методи дослідження хворих. 1. Роль діагнозу в лікуванні хворого. 2. Особливості амбулаторної та стаціонарної діагностики хірургічних хворих. 3. Загальноклінічні методи обстеження хворих: знайомство з хворим, збирання анамнезу захворювання та життя, даних об'єктивного дослідження органів і систем, місць патологічного вогнища, лабораторні й спеціальні методи дослідження. 4. Організація та послідовність проведення діагностики обстеження пацієнтів. 5. Підготовка хворого до спеціальних досліджень 6. Участь фельдшера в обстеженні хворих та оформленні відповідної документації.	2
27	Організація та послідовність проведення діагностики, обстеження. Підготовка хворого до спеціальних досліджень. Участь медсестри в обстеженні хворих та оформленні відповідної документації. 1. Загальні поняття про мед сестринську діагностику та обстеження пацієнта. 2. Загальноклінічні методи обстеження хворих. 3. Додаткові методи обстеження . 4. Інструментальні та апаратні методи дослідження . 5. Підготовка хворого до спеціальних досліджень . 6. Участь медичної сестри в обстеженні та оформленні відповідної документації.	2
28	Загальні поняття про передопераційний період. Мета передопераційної підготовки. Підготовка хворого до операції. Підготовка нервової, серцево-судинної систем, органів дихання, травного тракту. Підготовка операційного поля. 1. Організація хірургічного відділення, його структура, розміщення, палати, перев'язочна, режим роботи, прибирання. 2. Лікарський план обстеження й лікування хворого та його значення для роботи молодшого медичного персоналу. 3. Загальний догляд за хірургічними хворими. 4. Санітарно-гігієнічні вимоги до медичного персоналу та хворих. 5. Особливості організації харчування хірургічних хворих. 6. Поняття про передопераційний період. 7. Мета передопераційної підготовки	2

29	Післяопераційний період, його фази та варіанти перебігу. Порушення функцій життєво важливих органів і процесів обміну після операції. 1. Післяопераційний період, його фази та варіанти перебігу. 2. Порушення функцій життєво важливих органів і процесів обміну після операції. 3. Організація роботи і гігієнічний режим у відділенні реанімації та інтенсивної терапії (ВРІТ), оцінювання загального стану хворого 4. Клінічний та моніторний нагляд за хворим.	2
30	Поняття про травму. Рани. Лікування ран. 1. Уявлення про травму. Види травматизму та його профілактика. 2. Організація травматологічної допомоги. 3. Ускладнення травм — безпосередні, найближчі та пізні. 4. Особливості обстеження травматологічного хворого, дослідження місця ушкодження. 5. Поняття про рану 6. Класифікація ран. 7. Фази ранового процесу 8. Принципи лікування ран	2
31	Закриті та відкриті механічні ушкодження. Догляд за хворими 1. Фактори, які уповільнюють зростання. 2. Принципи лікування. 3. Особливості догляду за травматологічними хворими.	2
32	Мета і завдання медичної сестри при наданні першої допомоги при механічній травмі. Синдром тривалого стиснення. 1. Уявлення про поранення та рану. 2. Види ран, розподіл їх за характером ушкодження. 3. Клінічні ознаки ран, класифікація за стадіями розвитку інфекційного процесу 4. Етапи перебігу ранового процесу. 5. Види загоєння ран. 6. Етіопатогенез синдрому тривалого стиснення. 7. Клінічні ознаки. 8. Діагностичні критерії та основні принципи лікування синдрому тривалого здавлення. 9. Ускладнення та їх профілактика.	2
33	Транспортна іммобілізація, її види, правила застосування. Догляд за хворими з механічними травмами. 1. Організація травматологічної допомоги. 2. Ускладнення травм — безпосередні, найближчі та пізні. 3. Особливості обстеження травматологічного хворого, дослідження місця ушкодження. 4. Організаційні й лікувальні принципи надання першої медичної допомоги. 5. Особливості догляду за хворими з механічною травмою розтягнення, розрив, струс, стиснення. 6. Види іммобілізації. 7. Поняття іммобілізація.	2
34	Поняття про опіки. Опікова хвороба. Догляд за хворими з опіками та відмороженнями. 1. Опіки. Етіологія. Класифікація термічних опіків.	2

	2. Визначення глибини ушкодження тканин і площі опіку. 3. Послідовність надання першої медичної допомоги хворим, боротьба з опіковим шоком, місцеве лікування опіків 4. Роль охолодження та раннього первинного хірургічного оброблення ушкодженої ділянки для поліпшення результатів подальшого лікування. 5. Опікова хвороба: періоди й клінічні симптоми, принципи лікування. 6. Догляд за опіковими хворими. 7. Перша допомога на догоспітальному етапі та лікування. Особливості догляду за хворими з відмороженнями. 8. Особливості надання першої медичної допомоги, серцево-легенева реанімація, принципи лікування. 9. Відмороження 10. Види холодової травми. 11. Класифікація відморожень, періоди і ступені розвитку	
35	Поняття про хірургічну інфекцію. Місцеві та загальні ознаки хірургічних інфекційних захворювань. 1. Класифікація хірургічної інфекції. 2. Профілактика й лікувальні заходи у подоланні гнійних захворювань у роботі фельдшера. 3. Основні збудники гострої та хронічної гнійної аеробної хірургічної інфекції. 4. Шляхи проникнення інфекції 5. Загальні й місцеві ознаки гнійного запалення, види гнійних захворювань.	2
36	Гострі інфекційні захворювання шкіри та підшкірної клітковини, лімфатичних вузлів та судин, потових залоз. Гнійні захворювання кісток. Гнійні захворювання пальців. 1. Гострі гнійні захворювання шкіри (фурункул, карбункул, гідраденіт, абсцес, флегмона, бешиха, еризипелоїд), клінічна картина, особливості перебігу та лікування у разі цих захворювань. 2. Запальні захворювання судин (лімфангіт, лімфаденіт, флебіт, тромбофлебіт). 3. Причини, клінічні ознаки й лікування. 4. Небезпечність ускладнень і гострого тромбофлебіту обличчя і нижніх кінцівок. 5. Гнійно-запальні захворювання кісток і суглобів (бурсит, тендовагініт, артрит, остеомієліт). 6. Причини, особливості клінічної картини й лікування залежно від локалізації процесу.	2
37	Поняття про анаеробну інфекцію. Газова гангрена. 1. Поняття про клостридіальну й неклостридіальну анаеробну інфекцію. 2. Анаеробна інфекція: збудники, форми, загальні і місцеві прояви. 3. Профілактика, протиепідемічні заходи і принципи лікування. 4. Правець: шляхи проникнення збудника й умови розвитку захворювання. 5. Клінічні ознаки та профілактика, лікування й догляд за хворими. 6. Гнильна неклостридіальна анаеробна інфекція, причини виникнення, особливості клінічної картини та лікування.	2
38	Загальна гнійна інфекція (сепсис). 1. Поняття про сепсис 3. Причини виникнення і розвитку сепсису	2

	3.Класифікація, клінічна картина сепсису 4. місцеві та загальні прояви захворювання. 5. Особливості догляду за пацієнтом з діагностованим сепсисом	
39	Хронічна хірургічна специфічна інфекція (туберкульоз, актиномікоз, дифтерія ран, сифіліс, сказ, СНІД). Догляд за хворими з хірургічною інфекцією. 1..Поняття про специфічну інфекцію. 2. Особливості захворювань, які потребують хірургічного лікування. 3. Сибірка: причини й чинники, форми, клінічні ознаки, обов'язковість консервативної терапії. 4. Дифтерія ран: особливості перебігу ранового процесу, специфічна терапія, застосування антибіотиків та антисептиків. 5. Протиепідемічні заходи й особливості догляду за хворими. 6. Туберкульоз, який потребує хірургічного лікування, його форми. 7. Туберкульоз лімфатичних вузлів: ознаки та лікування 8. Актиномікоз: клінічна картина, діагностика і лікування. 9. Хірургічна проблема СНІДу.	2
40	Загальні поняття про онкологію. Уявлення про пухлинний процес. Клінічні ознаки онкологічних захворювань, стадії, клінічні групи. Принципи діагностики в онкології. Принципи лікування онкологічних захворювань. Догляд за онкологічними хворими. 1. Визначення онкології як науки. 2. Завдання і предмет онкології. 3. Уявлення про пухлинний процес 4. Класифікація пухлин за різними ознаками. 5. Догляд за хворими після операційних втручань. 6. Паліативна допомога онкологічним хворим.	2
41	Види змертвінь (некроз, гангрена, виразка, нориця). 1. Етіологія змертвінь. 2. Класифікація, варіанти клінічного перебігу та симптоматика змертвінь. 3. Діагностичні критерії та лікування. 4. Ускладнення.	2
42	Контроль змістовного модуля	2
Змістовий модуль 2. Медсестринство в спеціальній хірургії		
43	Класифікація ушкоджень грудної клітки та її органів. Етіо-патогенетичні чинники. Діагностика. Клінічні ознаки. Особливості невідкладної допомоги та лікування. 1. Ушкодження грудної клітки: класифікація, етіологія. 2. Патогенез ушкоджень грудної клітки. 3. Поняття про закриту травму грудної клітки. 4. Основні симптоми ушкоджень грудної клітки. 5. Діагностичні критерії ушкоджень грудної клітки. 6. Перелом ребер, Клінічні ознаки, симптоматика, діагностика, лікування. 7. Множинні переломи ребер, поняття про флотуючий перелом ребер., клінічна картина, діагностика, лікування. 8. Особливості надання невідкладної допомоги та лікування.	2
44	Відкрита травма грудно клітки. Пневмоторакс. Піопневмоторакс. Класифікація. Етіопатогенетичні чинники виникнення	2

	захворювання. Класифікація. Клінічні ознаки. Методи діагностики. Принципи лікування та профілактики. Прогноз. 1. Відкрита травма грудної клітки: класифікація (проникаюча і непроникаюча). 2. Пневмоторакс, Етіологія і паогенез захворювань, класифікація, діагностика, методи лікування. 3. Піопневмоторакс, Етіологія і паогенез захворювань, класифікація, діагностика, методи лікування. 4. Поняття про дихальну недостатність, класифікація, діагностика, методи лікування. 5. Методи діагностики та основні принципи лікування. 6. Профілактика виникнення захворювань грудної клітки і їх ускладнень. Прогноз.	
45	Поранення серця та перикарда. Клінічні ознаки. Діагностичні ознаки поранення серця. 1. Поранення серця: етіологія, класифікація (струс, забій, розриви, поранення серця і поранення перикарда), патогенез. 2. Клінічні ознаки та діагностика. 3. Основні методи лікування та прогноз. 4. Оперативне лікування проникаючих поранень серця. 5. Методика пункції перикарду, точки доступу. 6. Поняття про тампонаду серця, клінічна картина, первинна медична допомога.	2
46	Ушкодження великих судин грудної порожнини. Клінічні ознаки. Невідкладна допомога та лікування. 1. Етіологія ушкоджень великих судин грудної порожнини. 2. Класифікація та патогенез ушкоджень великих судин грудної клітки. 3. Клінічні ознаки, діагностика ушкоджень. 4. Невідкладно допомога, лікування та прогноз.	2
47	Особливості клінічної симптоматики, діагностики та лікування захворювань та ушкоджень стравоходу. 1. Ушкодження стравоходу: етіологія, класифікація (опіки, сторонні тіла), клініка, діагностика, лікування, прогноз 2. Захворювання стравоходу: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування, прогноз. 3. Ускладнення гострих хвороб стравоходу 4. Поняття про медіастиніт, клінічна картина, методи діагностики. 5. Оперативне лікування медіастиніту.	2
48	Вади розвитку легенів (аплазія, агенезія, гіпоплазія, вроджені кісти легенів). Етіопатогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування. 1 Вади розвитку легень. 2. Поняття про аплазія, агенезія, гіпоплазія, вроджені кісти легенів. 3 Етіологія вад розвитку легень. 4 Класифікація вад. 5. Клінічні ознаки та діагностика. 6. Лікування і прогноз.	2
49	Гострі гнійно-деструктивні захворювання легень. Бактеріальна деструкція легенів (БДЛ). Патогенез. Класифікація. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування. 1. Поняття про гострі гнійно-деструктивні захворювання легень: етіологія, патогенез, класифікація, клінічні ознаки. 2. БДЛ. Етіологія, патогенез, клінічні ознаки.	2

	3. Діагностика і лікування гострих гнійно-деструктивних захворювань легень. . 4 Абсцедивна пневмонія. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічні ознаки. 5. Абсцес легень. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічні ознаки. 6. Гангрена легень. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічні ознаки.	
50	Бронхоектазія. Етіопатогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Методи діагностики. Лікування. 1.Бронхоектатична хвороба, поняття, класифікація 2 Етіологічні і патогенетичні чинники виникнення бронхоектазії. 3. Клінічні ознаки бронхоентатичної хвороби 4. Методи діагностики бронхоентатичної хвороби 5.Диференційна діагностика. 6.Основні методи лікування бронхоектазій.	2
51	Тромбоемболія легеневої артерії. Клінічні ознаки, діагностика, невідкладна допомога, особливості лікування. 1. Поняття тромбоемболія легеневої артерії. 2. Етіологічні і патогенетичні чинники виникнення ТЕЛА. 3. Клінічні ознаки ТЕЛА 4. основні методи діагностики ТЕЛА 5. Особливості надання невідкладної допомоги при тромбоемболії легеневої артерії 6. Сучасні методи лікування (консервативні методи та оперативні) ТЕЛА. 7. Сучасні методи профілактики ТЕЛА (медикаментозні, інструментальні, малоінвазивні).	2
52	Атрезія стравоходу. Причини виникнення. Класифікація. Клінічні ознаки. Методи діагностики. Лікування. Прогноз. 1 Поняття про атрезію стравоходу 2. Етіологія і патогенез атрезії стравоходу. 3. Класифікація (без нориць, з проксимальною, з дистальною, з проксимальною і дистальною трахеостравохідною норицею). 4. Клінічні ознаки атрезії стравоходу. 5. Атрезія стравоходу- методи діагностики. 6. Методи лікування атрезії стравоходу, основні напрямки. 7. Прогнози після лікування.	2
53	Гострий медіастиніт. Класифікація. Клінічні ознаки. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. 1. Поняття про гострий медіастиніт. 2.Етіологія і патогенез гострого медіастеніту. 3. Класифікація (залежно від розташування ураження). 4. Клінічна картина гострого медіастиніту. 5. Діагностика гострого медіастеніту. 6. Основні аспекти лікування гострого медіастиніту 7. Особливості хірургічного лікування та прогноз.	2
54	Аневризма грудної частини аорти. Клінічні ознаки. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. 1.Поняття про аневризму, поняття про ураження магістральних судин 2. Етіологія і патогенез виникнення аневризми грудної аорти. 3. Клінічна картина аневризми грудної частини аорти. 4. Методи діагностики аневризми грудної частини аорти. 5. Основні методи лікування аневризми грудної аорти. 6. Диференційна діагностика. 7. Особливості хірургічного лікування аневризми	2

55	Закриті ушкодження живота. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування. 1.Поняття про закриту травму живота. 2.Закриті ушкодження живота: етіологія, класифікація (з ушкодженням паренхіматозних органів, з ушкодженням порожнистих органів, без ушкодження внутрішніх органів) 3. Клінічна картина ЗТЧП 4. Методи діагностики ЗТЧП 5. Лікування закритих ушкоджень живота та ускладнення. 6. методика проведення УЗД дослідження за методом FAST 7. Поняття про лапароцентез, лапароскопічну діагностику, показання та особливості до застосування	2
56	Відкриті (проникаючі) поранення живота. Ушкодження діафрагми. Ушкодження порожнистих та паренхіматозних органів черевної порожнини. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування. 1. Етіологія проникаючих поранень живота. 2. Класифікація (з ушкодженням порожнистих, з ушкодженням паренхіматозних органів, з ушкодженням діафрагми). 3. Клініка та діагностика проникаючих поранень живота. 4. Основні принципи надання першої допомоги та лікування. 5. поняття про торако-абдомінальну травму. 6. Основні методи лікування проникаючих поранень живота.	2
57	Перфорація порожнистих органів черевної порожнини. Особливості клінічної симптоматики. Фази перебігу. Лікування перфоративної виразки. 1 Поняття про перфорацію, пенетрацію. 2 Етіопатогенетичні чинники перфорації порожнистих органів. 3. Клінічні ознаки перфорації. 4. Фази перебігу перитоніту. 5. Перфорація у вільну черевну порожнину, прикриті перфорації, атипові перфорації). 6. Основні принципи лікування перфорацій. 7. основні методи профілактики .	2
58	Грижі живота. Класифікація, етіопатогенетичні чинники виникнення. Клінічні ознаки. Защемлені грижі. Причини та види защемлень. Діагностика. Лікування. 1. Поняття про грижі, анатомічні особливості передньої черевної стінки. 2. Етіологія і патогенез грижі живота. 3. Класифікація гриж (за локалізацією: відносно стінки - пахвинні, стегнові, пупкові, білої лінії живота; відносно діафрагми — стравохідного отвору, Ларрея, Бохдалека; тазові, внутрішні за часом утворення — вроджені і набуті; за клінічним перебігом — вправимі і невправимі; ускладнені і неускладнені; клінічні ознаки. 4. Поняття про основні ускладнення “Гриженосійства”. 5. Поняття про защемлені грижі, етіологія і патогенез класифікація (за патогенезом, за клінічним перебігом, за формою защемлення). 6. Діагностика і основні методи лікування гриж живота.	2
59	Гострий холецистит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Диференційна діагностика. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування. 1. Етіологія і патогенез гострого холециститу.	2

	2. Класифікація (за формою запалення, за наявністю ускладнень, за наявністю конкрементів). 3. Клінічні ознаки гострого холециститу. 4. Основні методи інструментальної та лабораторної діагностики. 5. Лікування та Диференційна діагностика. 6. Особливості післяопераційного періоду та прогноз.	
60	Жовчнокам'яна хвороба. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Диференційна діагностика. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування. 1. Етіологія і патогенез жовчнокам'яної хвороби. 2. Класифікація холелітіазу (за перебігом, за складом конкрементів, за локалізацією каменів) 3. Клінічні ознаки ЖКХ. 4. інструментальні та лабораторні методи діагностики. 4. Лікування жовчнокам'яної хвороби. 5. Диференційна діагностика.	2
61	Постхолецистектомічний синдром. Етіопатогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування. 1. Поняття про ПХЕС. 2. Етіологія і патогенез постхолецистектомічного синдрому. 3. Клінічні ознаки ПХЕС 4. Основні методи діагностики ПХЕС. 5. Лікування постхолецистектомічного синдрому, 6. Прогноз.	2
62	Гострий панкреатит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Диференційна діагностика. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування. 1. Етіологія і патогенез гострого панкреатиту. 2. Класифікація (за морфологічними змінами, за клінічним перебігом, за ступенем тяжкості, за наявністю ускладнень, класифікація за Савельєвим) 3. Клінічні ознаки гострого панкреатиту. 4. Лабораторна і інструментальна діагностика, лікування. 5. Диференційна діагностика. 6. консервативні та оперативні методи лікування.	2
63	Гострі кровотечі в просвіт травного каналу. Причини виникнення. Діагностика джерела кровотечі. Клінічні ознаки і діагностика. Інфузійна і медикаментозна коригувальна терапія. 1. Етіологія гострих кровотеч в просвіт травного каналу. 2. Клінічні ознаки ШКК 3. основні методи діагностики шлунково-кишкових кровотеч. 4. Інфузійна і медикаментозна коригувальна терапія. 5. Сучасні методи малоінвазивної діагностики та зупинки шлунково-кишкових кровотеч	2
64	Гострий апендицит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту. Ускладнення гострого апендициту. Лікування. 1. Етіологія і патогенез гострого апендициту. 2. Класифікація (за глибиною ураження, за наявністю ускладнень, за характером деструктивного процесу, за наявністю перфорації) 3. основні методи лікування 4. Ускладнення гострого апендициту. 5. Диференційна діагностика.	2

65	Гостра кишкова непрохідність. Діагностика та Диференційна діагностика гострої кишкової непрохідності. Особливості клінічного перебігу окремих видів гострої кишкової непрохідності (динамічної, странгуляційної, обтураційної, змішаної кишкової непрохідності — інвагінації). Інструментальна діагностика. патогенез гострої кишкової непрохідності. Хірургічна тактика та хірургічне лікування. 1. Етіологія і патогенез виникнення кишкової непрохідності. 2. Класифікація (залежно від локалізації, залежно від виду, залежно від наявності ускладнень) та особливості перебігу. 3. Діагностика та диференційна діагностика. 4. Тактика хірургічного лікування. 5. Особливості післяопераційного лікування.	2
66	Ушкодження сечового міхура, нирок, сечоводів, сечівника. Класифікація. Клінічні ознаки. Методи діагностики. Лікування. 1. Етіологія ушкодження сечового міхура, нирок, сечоводів, сечівника. 2. Класифікація (за характером травми, закриті та відкриті ушкодження, за етіологічним фактором) 3. Клінічні ознаки та методи діагностики. 4. Лікування.	2
67	Сечокам'яна хвороба. Етіопатогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування. 1. Поняття про сечокам'яну хворобу. 2. Етіологія і патогенез сечокам'яної хвороби. 3. Класифікація (за перебігом, за формою, за місцем утворення каменю) 4. Клінічні ознаки. 5. Діагностика і лікування.	2
68	Аденома передміхурової залози. Етіологічні чинники. Клінічні ознаки. Лікування 1. Етіологія і патогенез виникнення аденоми простати. 2. Клінічні ознаки. 3. Діагностика і лікування. 4. Прогноз.	2
69	Цистит. Простатит. Етіологічні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Фімоз, парафімоз. Етіологічні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. 1. Етіологія і патогенез виникнення циститу та простатиту. 2. Класифікація та особливості клінічного перебігу циститу та простатиту. 3. Методи лабораторної та інструментальної діагностики. Лікування. 4. Диференційна діагностика	2
70	Гострий парапроктит. Хронічний папапроктит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування. 1. Етіопатологічні чинники виникнення парапроктиту. 2. Класифікація та клінічні ознаки парапроктитів. 3. Діагностика та лікування. 4. Ускладнення.	2
71	Геморой. Анальна тріщина. Випадіння прямої кишки. Пухлини прямої кишки. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування. 1. Етіопатогенетичні чинники виникнення анальних тріщин, геморою. 2. Класифікація та клінічні прояви. 3. Діагностика, лікування та їх ускладнення. 4. Етіологія і патогенез виникнення пухлин прямої кишки.	2

	5. Класифікація (за малігнізацією, за локалізацією, за характером росту та по відношенню до порожнин) 6. Клінічні ознаки пухлин прямої кишки 7. Діагностика, лікування 8. Ускладнення і прогноз	
72	Іспит	2
	Разом	144
	Модуль. 5 Клінічна практика	
1	Принципи організації роботи середнього медичного персоналу основних структурних підрозділів педіатричного стаціонару. Організація проходження практики. Особливості деонтології в роботі медичної сестри/брата з хворими та їх родичами. Законодавчі та нормативні акти, що регламентують роботу середнього медичного персоналу хірургічного відділення. Основні обов'язки медичної сестри/брата хірургічного відділення. Організація роботи поста медичної сестри. Документація, що заповнюється постовою сестрою, та правила її ведення. Термометрія, вимірювання артеріального тиску, дослідження пульсу із внесенням даних до температурного листка. Організація роботи маніпуляційного кабінету. Основна документація маніпуляційного кабінету. Організація роботи сестри процедурного кабінету. Правила зберігання медичного інструментарію та медикаментів у хірургічному стаціонарі.	2
2	Підведення підсумків практики. Перевірка заповненої документації – звіту практики. Контроль практичних навичок.	4
	Разом	6

Самостійна робота за модулем і змістовими модулями

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	140
2	Підготовка до іспиту	4

3	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік):	24
3.1	Догляд за хворими, оперованими на органах черевної порожнини, промежині, кінцівках. Пов'язки на живіт, промежину, кінцівки. 1. основні принципи догляду за хворими, що перенесли операцію на органи черевної порожнини 2. особливості догляду за хворими, що перенесли операцію на промежині 3. особливості догляду за хворими, що перенесли операцію на кінцівках 4. види пов'язок використовуються для живота, промежини та кінцівок 5. принципи догляду за пов'язками на живіт, промежину та кінцівки	3
3.2	Догляд за хворими з переломами. Гіпсова техніка. 1. основні принципи догляду за хворими з переломами 2. види гіпсових пов'язок використовуються для різних типів переломів 3. особливості догляду за хворими з переломами кінцівок 4. особливості догляду за хворими з переломами кісток черепа 5. принципи догляду за гіпсовими пов'язками 6. можливі ускладнення при накладанні гіпсових пов'язок та як їх уникнути	3
3.3	Догляд за хворими з опіками, відмороженнями. 1. основні принципи догляду за хворими з опіками 2. основні принципи догляду за хворими з відмороженнями 3. види опіків і відморожень існують 4. методи лікування опіків і відморожень 5. можливі ускладнення при лікуванні опіків і відморожень 6. принципи догляду за опіковими і відмороженими ранами	3
3.4	Антисептика. Догляд за хворими з гнійними ранами. 1. види антисептиків найефективніші для обробки гнійних ран 2. головні правила догляду за гнійними ранами, щоб уникнути ускладнень 3. Як часто слід проводити обробку гнійної рани і змінювати пов'язки 4. ознаки можуть свідчити про погіршення стану гнійної рани 5. методи профілактики інфекцій слід застосовувати при догляді за гнійними ранами 6. основні кроки слід виконувати під час первинної обробки гнійної рани 7. види перев'язувальних матеріалів найкраще використовувати для гнійних ран і чому	3
3.5	Сучасні методи підготовки та стерилізації хірургічного інструментарію. Методи контролю стерильності 1. методи стерилізації хірургічного інструментарію є найбільш ефективними сьогодні 2. Як сучасні технології вплинули на процес підготовки та стерилізації хірургічного інструментарію 3. переваги та недоліки парової стерилізації в порівнянні з іншими методами 4. Як часто необхідно проводити контроль стерильності хірургічного інструментарію	3

	5. методи контролю стерильності використовуються в сучасних медичних закладах 6. Як забезпечити безперервну стерильність інструментарію під час хірургічних процедур	
3.6	Ускладнення при переливанні крові та її компонентів. Реінфузія крові. 1. є основні ускладнення при переливанні крові та її компонентів 2. симптоми свідчать про гемолітичну реакцію під час переливання крові 3. профілактичні заходи можуть знизити ризик ускладнень при переливанні крові 4. реінфузія крові, і показання до її застосування 5. є відмінності ускладнень між переливанням цільної крові та її компонентів 6. методи контролю ефективності та безпеки переливання крові існують	3
3.7	Догляд за хворими, оперованими на голові, шиї, грудній клітці 1. основні принципи догляду за хворими, оперованими на голові, шиї, грудній клітці 2. види пов'язок використовуються для голови, шиї та грудної клітки 3. особливості догляду за хворими, що перенесли операцію на голові 4. особливості догляду за хворими, що перенесли операцію на шиї 5. особливості догляду за хворими, що перенесли операцію на грудній клітці 6. принципи догляду за пов'язками на голову, шию та грудну клітку	3
3.8	Особливості догляду за хворими похилого віку. 1. особливості потрібно враховувати під час догляду за людьми похилого віку з хронічними захворюваннями 2. Як забезпечити психологічну підтримку для хворих похилого віку 3. методи профілактики пролежнів ви рекомендуєте при догляді за лежачими хворими похилого віку 4. основні правила гігієни необхідно дотримуватися при догляді за людьми похилого віку 5. Як організувати харчування для хворих похилого віку з урахуванням їх фізіологічних особливостей 6. Яким чином фізична активність впливає на загальний стан здоров'я хворих похилого віку	3
	Разом:	168

Індивідуальні завдання

- створення доповідей на проблемну тематику з презентацією у сучасних форматах;
- підготувати огляд наукової літератури за темами, що вивчаються;
- написання рефератів з нових методів діагностики та лікування хірургічних захворювань виконується студентами впродовж змістових модулів.

Теми рефератів:

1. Організація роботи медсестри у хірургічному відділенні.
2. Догляд за пацієнтами після хірургічного втручання.

3. Профілактика інфекційних ускладнень у хірургічних хворих.
4. Ведення пацієнтів з післяопераційними ускладненнями.
5. Медсестринський процес при догляді за хворими з гнійними ранами.
6. Особливості догляду за пацієнтами з опіковими ураженнями.
7. Принципи надання невідкладної допомоги у хірургічній практиці.
8. Використання сучасних перев'язувальних матеріалів у хірургії.
9. Аспекти психологічної підтримки хірургічних пацієнтів.
10. Особливості харчування хірургічних хворих у післяопераційному періоді.
11. Методики асептики та антисептики в хірургії.
12. Роль медсестри у реабілітації хірургічних пацієнтів.

Перевіряється на відповідність оформлення згідно з вимогами, а також на повноту, ґрунтовність матеріалу, наявність цікавих фактів та прикладів, висновків.

Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до іспиту

1. Охорона праці в хірургічних стаціонарах і поліклініках. Асептика та антисептика. Види антисептики.
2. Антисептичні препарати. Профілактика інфекції в хірургії. Стерилізація перев'язочного матеріалу, інструментів, шовного матеріалу та білизни.
3. Підготовка рук хірурга та операційного поля. Контроль стерильності. Правила роботи в операційній та перев'язочній.
4. Кровотеча. Класифікація, клінічна картина, наслідки. Крововтрата, ступені тяжкості кровотрати.
5. Зупинка кровотечі – тимчасова і кінцева, показання і протипоказання.
6. Групи крові, резус-фактор. Компоненти та препарати крові.
7. Показання і протипоказання до переливання компонентів крові. Сумісність крові, методика гемотрансфузії. Гемотрансфузійні реакції та ускладнення.
8. Кровозамінники: кристалоїди та колоїди. Інфузійно-трансфузійна терапія, визначення змісту інфузії.
9. Основи трансфузіології. Рідинний баланс організму, об'єм циркулюючої крові, гематокритне число крові.
10. Невідкладні стани: непритомність, колапс, сопор, кома, асфіксія, утоплення, клінічна смерть, смерть мозку. Визначення, клінічна картина, лікування.
11. Серцево-легенева реанімація: відновлення прохідності дихальних шляхів, дихання, кровообігу. Алгоритм її проведення одним і двома реаніматологами.
12. Шок. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина. Ступені тяжкості шоку. Лікування шоку.
13. Наркоз: поняття, види.
14. Переломи кісток. Етіологія. Сприятливі чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Ускладнення. Профілактика.
15. Вивихи. Етіологія. Сприятливі чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
16. Синдром тривалого роздавлювання. Етіологія. Сприятливі чинники. Класифікація. Стадії розвитку. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика ускладнень.
17. Травматичний шок. Етіо-патогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
18. Рани. Етіо-патогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика ускладнень.
19. Опіки. Етіо-патогенетичні чинники. Класифікація. Методи визначення площі опіків. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
20. Відмороження. Етіологія. Етіо-патогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
21. Електротравма. Етіо-патогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика. Надання невідкладної допомоги.

22. Опікова хвороба. Етіо-патогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
23. Фурункул. Етіологія. Етіо-патогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
24. Карбункул. Етіо-патогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
25. Абсцес. Етіо-патогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
26. Флегмона. Етіо-патогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
27. Гідраденіт. Етіо-патогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
28. Бешиха. Етіо-патогенетичні чинники. Стадії захворювання. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
29. Еризипелойд. Етіо-патогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
30. Мастит. Етіо-патогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
31. Лімфаденіт, лімфангіт. Етіо-патогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
32. Остеомієліт. Етіо-патогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика.
33. Анаеробна газова інфекція (газова гангрена). Етіо-патогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування. Профілактика.
34. Пухлини головного мозку. Етіологія. Епідеміологія, патогенез. Класифікація. Патолофізіологія основних симптомів та їх клінічний прояв. Вогнищеві симптоми. Загальномозкові (гіпертензійні) симптоми. Діагностика та лікування пухлин головного мозку. експертиза непрацездатності.
35. Вроджені вади розвитку голови. Етіопатогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Лікування.
36. Абсцес головного мозку. Етіологія. Патогенез. Шляхи розповсюдження інфікуючих агентів. Діагностичні обстеження та лабораторні дослідження. Лікування.
37. Загальні принципи та вікові особливості лікування черепно-мозкової травми. Ускладнення та наслідки черепно-мозкової травми. Реабілітація і прогноз для пацієнтів, що перенесли черепно-мозкову травму.
38. Класифікація ушкоджень грудної клітки та її органів. Етіо-патогенетичні чинники. Діагностика. Клінічні ознаки. Особливості невідкладної допомоги та лікування.
39. Відкрита травма грудної стінки. Пневмоторакс. Піопневмоторакс. Класифікація. Етіопатогенетичні чинники виникнення захворювання. Класифікація. Клінічні ознаки. Методи діагностики. Принципи лікування та профілактики. Прогноз.
40. Поранення серця та перикарда. Клінічні ознаки. Діагностичні ознаки поранення серця.
41. Ушкодження великих судин грудної порожнини. Клінічні ознаки. Невідкладна допомога та лікування.
42. Особливості клінічної симптоматики, діагностики та лікування захворювань та ушкоджень стравоходу.
43. Вади розвитку легенів (аплазія, агенезія, гіпоплазія, вроджені кісти легенів). Етіопатогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування.
44. Гострі гнійно-деструктивні захворювання легень. Бактеріальна деструкція легенів (БДЛ). Патогенез. Класифікація. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування.
45. Бронхоектазія. Етіопатогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Методи діагностики. Лікування та профілактика. Прогноз.
46. Тромбоемболія легеневої артерії. Клінічні ознаки, діагностика, невідкладна допомога, особливості лікування.
47. Атрезія стравоходу. Причини виникнення. Класифікація. Клінічні ознаки. Методи діагностики. Лікування. Прогноз.

48. Гострий медіастиніт. Класифікація. Клінічні ознаки. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. 10
49. Аневризма грудної частини аорти. Клінічні ознаки. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування.
50. Закриті ушкодження живота. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування.
51. Відкриті (проникаючі) поранення живота. Ушкодження діафрагми. Ушкодження порожнистих та паренхіматозних органів черевної порожнини. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування.
52. Перфорація порожнистих органів черевної порожнини. Особливості клінічної симптоматики. Фази перебігу. Лікування перфоративної виразки. 44. Грижі живота. Класифікація, етіопатогенетичні чинники виникнення. Клінічні ознаки. Защемлені грижі. Причини та види защемлень. Діагностика. Лікування. 53. Гострий холецистит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Диференційна діагностика. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування.
54. Жовчнокам'яна хвороба. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Диференційна діагностика. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування.
55. Постхолецистектомічний синдром. Етіопатогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування.
56. Гострий панкреатит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Диференційна діагностика. Клінічні ознаки. Інструментальна діагностика. Лікування.
57. Гострі кровотечі в просвіт травного каналу. Причини виникнення. Діагностика джерела кровотечі. Клінічні ознаки і діагностика. Інфузійна і медикаментозна коригувальна терапія.
58. Гострий апендицит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту. Ускладнення гострого апендициту. Лікування.
59. Гостра кишкова непрохідність. Діагностика та диференційна діагностика гострої кишкової непрохідності. Особливості клінічного перебігу окремих видів гострої кишкової непрохідності (динамічної, странгуляційної, обтураційної, змішаної кишкової непрохідності — інвагінації). Інструментальна діагностика. патогенез гострої кишкової непрохідності. Хірургічна тактика та хірургічне лікування.
60. Анатомо-фізіологічний огляд. Симптоми урологічних захворювань.
61. Ушкодження сечового міхура, нирок, сечоводів, сечівника. Класифікація. Клінічні ознаки. Методи діагностики. Лікування.
62. Сечокам'яна хвороба. Етіопатогенетичні чинники. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування.
63. Гідронефроз. Етіологічні чинники. Клінічні ознаки. Лікування. 56. Пієлонефрит, пієонефроз, паранефрит. Етіологічні чинники. Клінічні ознаки. Лікування.
64. Аденома передміхурової залози. Етіологічні чинники. Клінічні ознаки. Лікування.
65. Цистит. Простатит. Етіологічні чинники. Клінічні ознаки. Лікування.
66. Гострий епідидиміт. Гострий орхіт. Етіологічні чинники. Клінічні ознаки. Лікування.
67. Фімоz, парафімоz. Етіологічні чинники. Клінічні ознаки. Лікування.
68. Гострий парапроктит. Хронічний папапроктит. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування.
69. Анальна тріщина. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування.
70. Випадіння прямої кишки. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування.
71. Пухлини прямої кишки. Етіопатогенетичні чинники. Класифікація. Клінічні ознаки. Діагностика. Лікування.

Перелік практичних навичок до іспиту

1. Обробити руки методом С-4.
2. Обробити руки за методом Спасокукоцького—Кочергіна.

3. Обробити руки стериліумом та іншими сучасними препаратами.
4. Одягнути стерильний халат на себе.
5. Одягнути стерильний халат на себе і хірурга.
6. Спинити артеріальну кровотечу у верхній третині плеча.
7. Спинити артеріальну кровотечу в нижній третині плеча.
8. Здійснити пальцеве притискання плечової артерії.
9. Накласти джгут-закрутку.
10. Перев'язати судини в рані і на протязі.
11. Підготувати до роботи стіл сестри-анестезистки.
12. Провести місцеву анестезію за методом О.В Вишневського.
13. Провести провідникову анестезію за методом Лукашевича—Оберста.
14. Накласти пов'язку “лицарська рукавичка”.
15. Накласти пов'язку “рукавичка”.
16. Накласти пов'язку Дезо.
17. Накласти колосоподібну пов'язку.
18. Накласти пов'язку на стопу.
19. Накласти пов'язку “чепчик”.
20. Накласти пов'язку “шапка Гіппократа”.
21. Накласти пов'язку “вудечка”.
22. Накласти пов'язку на обидва ока.
23. Накласти пов'язку на ніс.
24. Накласти клейову пов'язку.
25. Накласти хусткову пов'язку в разі ушкоджень різної локалізації.
26. Визначити групу крові за допомогою стандартних сироваток.
27. Визначити групу крові за допомогою цоліклональних реагентів.
28. Визначити резус-належність експрес-методом.
29. Провести пробу на індивідуальну сумісність.
30. Провести пробу на резус-сумісність.
31. Провести біологічну пробу на муляжі.
32. Визначити придатність крові у флаконі.
33. Підготувати набір для венесекції.
34. Підготувати набір для первинного хірургічного оброблення рани.
35. Підготувати набір для трепанації черепа.
36. Підготувати набір для операції на кінцівках.
37. Підготувати набір для скелетного витягання.
38. Підготувати набір для розтину гнояка.
39. Підготувати набір для ампутації кінцівок.
40. Підготувати набір для трахеостомії.
41. Зняти вузлові шви на муляжі.
42. Надати першу допомогу в разі поранення вен шиї.
43. Надати першу допомогу в разі поранення сонної артерії.
44. Надати першу допомогу в разі поранення вен передпліччя.
45. Провести інфузію в периферичну вену.
46. Підготувати набір інструментів для первинного хірургічного оброблення ран (ПХО).
47. Надати першу допомогу у випадку електротравми.
48. Провести первинне хірургічне оброблення рани (на фантомі).
49. Підготувати набір інструментів для типових операцій на органах черевної порожнини.
50. Надати допомогу в разі відкритої травми голови.
51. Надати допомогу в разі опіку стравоходу.
52. Надати допомогу в разі відкритого пневмотораксу.

53. Надати допомогу в разі перелому ключиці без зміщення відламків.
54. Надати допомогу в разі перелому діафіза правого плеча.
55. Надати допомогу у випадку напруженого пневмотораксу.
56. Надати допомогу у випадку перелому кісток передпліччя в середній третині.
57. Накласти гіпсову пов'язку в разі перелому кісток передпліччя в типовому місці.
58. Надати допомогу в разі перелому стегна.
59. Надати допомогу в разі перелому кісток гомілки.
60. Надати допомогу в разі удару головою.
61. Надати допомогу в разі опіку плечового суглоба.
62. Надати допомогу у випадку розтягнення зв'язок суглобів.
63. Надати допомогу в разі опіку кисті.
64. Надати допомогу в разі рани ліктьового суглоба.
65. Підготувати до роботи стіл перев'язувальної сестри.
66. Надати медичну допомогу в разі перелому кісток таза. Умови транспортування.

Форми та методи оцінювання

Форма підсумкового контролю успішності навчання: підсумковий модульний контроль (ПМК)

Методи навчання:

- вербальні (лекція, проблемна лекція, лекція-диспут, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (клінічна практика);
- пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні, які передбачають виклад готової інформації викладачем та її засвоєння здобувачами вищої освіти;
- репродуктивні, в основу яких покладено виконання різного роду завдань за зразком;
- метод проблемного викладу, який полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання. Цей метод реалізується шляхом навчання на проблемних ситуаціях із метою успішної попередньої підготовки до майбутньої роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів;
- частково-пошукові або евристичні, спрямовані на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності;
- дослідницькі, сутність яких полягає в організації викладачем пошукової творчої діяльності здобувачів вищої освіти шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань;
- методи, що забезпечують сприймання і засвоєння знань здобувачами вищої освіти (лекції, самостійна робота, інструктаж, консультація).

Застосовуються на заняттях дискусія, дебати, мозковий штурм. Метою дискусії є розвиток навичок творчого мислення, виховання культури спілкування, розвиток комунікативних навичок, а також розширення і поглиблення наявних і засвоєння нових знань. Дискусія сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу. Мозковий штурм (мозкова атака – брейнсторминг) – методика групового рішення задач, при якій всі висловлюють ідеї та можливі рішення проблеми.

Методи контролю:

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль;
- самооцінка.

Система поточного та підсумкового контролю

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності студентів включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок студентів. Підсумковий контроль включає підсумкові модульні контролі та семестрову підсумкову атестація.

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля і проводиться на останньому занятті. До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних та практичних занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах модуля та виконали всі вимоги, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни.

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність).

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимальний бал поточної успішності – 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль – проводиться лише після поточного заняття, що передує підсумковій атестації. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом (таблиця 2):

- підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модуля (з точністю до сотих балу);
- для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середню оцінку отриману за традиційною 4-бальною шкалою треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бали. У цьому разі студент отримує 0 балів за багатобальною шкалою;
- середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі, а не на фактично відвідану студентом.

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для модуля дисципліни складає 72 бали.

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю (та індивідуальний навчальний план студента).

Студент, який за результатами складання ПМК отримав результат менший за 50 балів, зобов'язаний перескласти ПМК згідно з графіком не більше 2-х разів.

Таблиця №2. Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		

3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160		
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	A	5 відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Складання і перескладання оцінки поточного контролю

Наявність оцінки «2» за поточну успішність не позбавляє студента права допуску до підсумкового модульного контролю з допустимою мінімальною кількістю балів за поточну успішність. Студент не має право перескладати поточні оцінки «2» якщо він має мінімальну суму балів для допуску до ПМК. Поточні оцінки «3» або «4» не перескладаються. Студент зобов'язаний перескладати «2», у разі, якщо середній бал поточної успішності за модуль не досягає мінімального (3,0 бали) для допуску до ПМК, та з окремих тем (*захист історії хвороби, контроль практичної підготовки*), визначених кафедрою, як такі що обов'язкові для перескладання на позитивну оцінку.

Дозвіл на відпрацювання поточної оцінки «2» надає завідувач кафедри лише з метою досягнення студентом мінімальної кількості балів для допуску до ПМК. Кількість перескладань поточної «2» обмежена двома спробами.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після вивчення програми модуля з дисципліни і проводиться на останньому занятті модуля. Студентам, які під час навчання мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці 3

ПМК складається студентами в період передбачений за навчальним планом, за умови обов'язкового відвідування курсу лекцій та практичних занять і отримання мінімальної суми балів за поточну навчальну діяльність.

ПМК проводиться у два етапи: на першому – розв'язування тестів (теоретична частина) формату інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок Б», на другому – усне опитування (практична частина), включаючи індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

16. Рекомендована література

Базова:

1. Ужгородський національний університет. *Клінічне медсестринство в хірургії: навчальний посібник для студентів*. Ужгород: УжНУ; 2020.
2. Київський медичний коледж. *Медсестринство у хірургії: електронний підручник*. Київ: КМК; 2020–2024.
3. Звягельський медичний коледж. *Медсестринство в хірургії: практичні навички та документація*. Звягель: ЗМК; 2020–2024.

Допоміжна

1. Погосян К.М., Лісовий В.М., Ольховська Л.П. та ін. *Основи медсестринства*. 4-те вид. Київ: Медична книга; 2024.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Полтавського державного медичного університету <http://www.pdmu.edu.ua/>
2. Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки (морфо. корпус 2 поверх):
 - електронний каталог бібліотеки;
 - інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники;
 - навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал у рамках програми навчальної дисципліни.
3. Накази МОЗ <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
4. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:
 - інтернет каталоги і колекції посилань.
 - медичні web- сервери і web-сторінки:
 - <http://www.MedUniver.com>
 - архіви електронних текстів і віртуальні бібліотеки.
 - бібліографічні посібники.
 - медичні організації (асоціації, наукові товариства).
 - Науково-дослідницькі центри та інститути.
 - медична освіта
 - лікувальні заклади
 - корисні посилання
 - <http://rootcanalanatomy.blogspot.com/>
 - posobie-dlya-studentov-pamyatka-dlya-vrachej-21772.phtml
 - <http://medical-diss.com/medicina/kliniko-laboratornoe-obosnovanie-vybora-vida-borov>
 - <http://www.nlm.nih.gov>
 - сайт національної медичної бібліотеки США

Розробники:

Челішвілі А.Л., к. мед.н., доцент

Малик С.В. , д.мед.н., професор

Драбовський В.С., к. мед.н., доцент